DOMSTOLENS KENDELSE (Fjerde Afdeling)
28. november 1996 *

I sag C-277/95 P,

Erika Lenz, tidligere tjenestemand ved Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, og **Volker Lenz**, førstnævntes søn, begge Osnabrück (Tyskland), ved advokat Jürgen Schacht, Hamburg, Schlüterstraße 22, III,

appellanter,

angående appel af kendelse afsagt den 14. juni 1995 af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (Fjerde Afdeling) i de forenede sager T-462/93, T-464/93 og T-470/93, Lenz mod Kommissionen (ikke trykt i Samling af Afgørelser), hvori der er nedlagt påstand om ophævelse af kendelsen,

den anden part i appelsagen er:

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Julian Curall, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget, bistået af advokat Bertrand Wägenbaur, Hamburg, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

har

* Processprog: tysk.

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J. L. Murray (refererende dommer), og dommerne C. N. Kakouris og P. J. G. Kapteyn,

generaladvokat: A. La Pergola
justitssekretær: R. Grass,

efter at have hørt generaladvokaten,

afsagt følgende

Kendelse

1 Ved appelskrift indleveret på Domstolens Justitskontor den 14. august 1995 har Erika Lenz og Volker Lenz iværksat appel af kendelse afsagt den 14. juni 1995 af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans i de forenede sager T-462/93, T-464/93 og T-470/93, Lenz mod Kommissionen (ikke trykt i Samling af Afgørelser, herefter »den anfægtede kendelse«), for så vidt som Retten ikke i kendelsen har truffet afgørelse vedrørende deres begæring om, at en dommer veg sit sæde, og afviste erstatningspåstandene. Subsidiært har appellanterne nedlagt påstand om, at der afsiges udeblivelsesdom.

2 Erika Lenz er tidligere tjenestemand ved Kommissionen. Hun er gennem sin mand, Manfred Lenz, der som tjenestemand ved Kommissionen er tilsluttet den fælles sygesikringsordning for De Europæiske Fællesskabers institutioner (herefter »den fælles ordning«), omfattet af denne ordning.

3 Volker Lenz er søn af ægteparret Lenz og er i medfør af artikel 72 i vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber (herefter »vedtægten«) ligeledes forsikret i henhold til den fælles ordning.

4 Det fremgår af den anfægtede kendelse, at Erika Lenz fra oktober 1977 til august 1980 undergik gynækologisk behandling i Bruxelles med henblik på at få et barn til (præmis 3). Efter anmodning fra hendes mand godtgjorde afregningskontoret samtlige udgifter som følge af sygdom, da der fandtes at foreligge alvorlig sygdom som omfattet af punkt IV, stk. 1, i bilag I til ordningen vedrørende sygesikring for tjenestemænd i Fællesskaberne (herefter »sygesikringsordningen«) (præmis 4). Mellem 1984 og 1991 fik Erika Lenz foretaget en række undersøgelser hos en gynækolog, hvorved det blev konstateret, at de indgreb, hun havde fået foretaget, havde skadet hendes helbred og særligt havde bevirket, at hun var blevet steril (præmis 5). Den 18. august 1988 anlagde ægteparret Lenz sag ved Tribunal correctionnel de Bruxelles mod to læger, hvorunder de gjorde gældende, at lægerne havde forvoldt legemsbeskadigelse, idet deres behandling havde bevirket, at Erika Lenz var blevet steril. Den 6. oktober 1990 indgav anklagemyndigheden i Bruxelles begæring om sagens afvisning, idet den gjorde gældende, at der var indtrådt forældelse den 1. august 1983. Ved kendelse af 19. april 1991 tog Tribunal correctionnel de Bruxelles denne begæring til følge (præmis 6).

5 Volker Lenz modtog ifølge den anfægtede kendelse fra oktober 1977 til november 1983 behandling for betændelse i luftvejene hos en læge, der behandlede hans immunsystem (præmis 7). Efter anmodning fra hans fader godtgjorde afregningskontoret samtlige udgifter i forbindelse med denne behandling for perioden 1977-1982, idet der fandtes at foreligge alvorlig sygdom som omfattet af punkt IV, stk. 1, i bilag I til sygesikringsordningen (præmis 8).

6 I februar 1985 meddelte Manfred Lenz Kommissionen, at han havde mistanke om, at den behandlende læge havde gjort sig skyldig i bedrageri og ulovlig lægegerning (præmis 9). Ved skrivelser af 21. og 26. februar 1985 meddelte Kommissionen

Manfred Lenz, at dette var hans egen sag, og at han, hvis han ønskede det, selv måtte anlægge sag mod lægen (præmis 10). Den 28. februar 1986 indgav Volker Lenz' forældre anmeldelse af tre læger for legemsbeskadigelse, forfalskning af dokumenter og andre lovovertrædelser. Anklagemyndigheden i Bruxelles indledte derefter en straffesag, hvori Volker Lenz' forældre indtrådte som civil part (præmis 11). Ved afgørelse af 1. august 1989 besluttede Kommissionen at intervenere i straffesagen som indtrådt i deres rettigheder med henblik på at opnå tilbagebetaling af sygesikringsydelser i overensstemmelse med vedtægtens artikel 85a. Afgørelsen fik ingen konsekvenser på grund af de uoverensstemmelser, der opstod mellem Manfred Lenz og Kommissionen, om bedømmelsen af sagens akter. Kommissionen trak derefter sin intervention tilbage. Begrundelsen for denne beslutning fremgik af to meddelelser af 29. april og 27. maj 1991 fra Kommissionen til Manfred Lenz (præmis 12). Den 26. oktober 1990 begærede anklagemyndigheden i Bruxelles sagen hævet på grund af forældelse, for så vidt angik tiltalen for legemsbeskadigelse, og opgav påtalen for så vidt angik de øvrige punkter. Ved kendelse af 19. april 1991 tog Tribunal correctionnel anklagemyndighedens begæring til følge (præmis 13).

7 Ved skrivelse af 6. maj 1991 anmodede Manfred Lenz Kommissionen om at kære denne afgørelse fra Tribunal correctionnel, hvilket Kommissionen afslog ved skrivelse af 27. maj 1991 (præmis 14). Derefter anmodede de to sagsøgere og Manfred Lenz ved skrivelse af 17. juni 1991 Kommissionen om bistand i medfør af vedtægtens artikel 24, om godtgørelse af de omkostninger, sagsøgerne havde afholdt i forbindelse med de retssager, de havde anlagt ved de belgiske retter, samt om erstatning for den skade, der var påført Erika Lenz og Volker Lenz ved lægebehandlingen, og af det deraf følgende tab (præmis 15).

8 Vedtægtens artikel 24 har følgende ordlyd

»Fællesskaberne yder deres tjenestemænd bistand, især ved retsforfølgning mod personer, der har fremsat trusler, krænkelser, injurier, ærerørige beskyldninger eller foretaget angreb på person eller formue, rettet mod tjenestemanden eller dennes familie på baggrund af hans stilling eller hverv.

De erstatter solidarisk det påførte tab, i det omfang tjenestemanden ikke har fremkaldt det forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og i det omfang, han ikke kan opnå erstatning fra den skadevoldende person.

...«

9 I samme skrivelse af 17. juni 1991 anførte sagsøgerne, at Kommissionen for så vidt angik Volker Lenz i utilstrækkeligt omfang havde deltaget i retssagerne med henblik på at opnå anerkendelse af deres erstatningskrav, og helt havde undladt at deltage, for så vidt angik Erika Lenz. De anførte endvidere, at afregningskontoret ikke havde kontrolleret de omtvistede indgreb og tillige havde godtgjort fakturaer, der ikke opfyldte betingelserne i reglerne for tilladelse til de pågældende ydelser (præmis 17).

10 Ved afgørelse af 30. juli 1991 afslog Kommissionen at imødekomme sagsøgernes krav (præmis 19).

11 Den 7. oktober 1991 indgav sagsøgerne klage over denne afgørelse (præmis 20). Ved skrivelse af 23. marts 1992 blev der meddelt afslag på denne klage (præmis 21).

12 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 17. juni 1992 anlagde sagsøgerne og Manfred Lenz sag med påstand om annullation af de afgørelser, hvorved Kommissionen afslog sagsøgernes krav og klage, samt om, at Kommissio-

nen tilpligtedes at betale erstatning. Stævningen blev af Domstolens Justitskontor oversendt til Rettens Justitskontor, hvor den blev registreret som sag T-47/92 (præmis 23).

13 Ved beslutning af 18. august 1992 henviste Rettens præsident sagen til Femte Afdeling, sammensat af tre dommere.

14 Den 5. oktober 1992 fremsatte sagsøgerne i medfør af artikel 114 i Rettens procesreglement begæring bl. a. om, at sag T-47/92 blev henvist til behandling i det forum, der havde kompetence til at påkende tvisten, i henhold til procesreglementets artikel 14. De gjorde heri gældende, at sagen på grund af sin betydning, og fordi Erika Lenz og Volker Lenz ikke var tjenestemænd, burde have været henvist til en afdeling bestående af fem dommere, og at der burde have været udpeget en generaladvokat.

15 Ved kendelse af 14. december 1992 (sag T-47/92, Sml. II, s. 2523) afslog Retten denne begæring. I præmis 29 og 30 bemærkede Retten, at sagen angik en tvist mellem Fællesskabet og en af dets ansatte efter artikel 12, stk. 1, i Rettens procesreglement. Ifølge Retten var Erika Lenz og Volker Lenz Manfred Lenz' familiemedlemmer, som Kommissionen kun havde forpligtelser over for som følge af Manfred Lenz' stilling som tjenestemand. Hvis sagen ikke havde angået en tvist mellem Kommissionen og en af dens ansatte, skulle sagen derimod have været afvist på grund af Rettens manglende kompetence.

16 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 29. december 1992 anlagde Erika Lenz sag mod Kommissionen med påstand om erstatning i medfør af EØF-traktatens artikel 215, stk. 2, og artikel 178, idet hun gjorde gældende, at Kommissionen var medansvarlig for den legemsbeskadigelse, hun påstod lægerne

havde forvoldt, for så vidt som Kommissionen havde godtgjort udgifterne til behandling uden at kontrollere, om behandlingen var den rette fra et lægeligt synspunkt (præmis 26).

17 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 8. januar 1993 anlagde Erika Lenz endnu en sag mod Kommissionen i medfør af EØF-traktatens artikel 215, stk. 1, og artikel 178, denne med påstand om erstatning for »bryderier, bagtalelse, ærerørige beskyldninger, trusler, manglende indgriben over for embedsmisbrug, nedsættelse af livsglæde« og for »forskelsbehandling af en borger i Fællesskabet, der ikke er belgier« samt for undladelse af at betale vederlag for det arbejde, hun havde udført fra 1985 til 1991 »for at opklare svindlen med honorarer og snyderi i lægebehandlingen« (præmis 27).

18 Ved stævning indleveret den 20. marts 1993 til Domstolens Justitskontor anlagde Volker Lenz sag mod Kommissionen med påstand om erstatning i medfør af traktatens artikel 215, stk. 2, sammenholdt med artikel 178, idet han anførte, at Kommissionen var medansvarlig for den legemsbeskadigelse, han havde været offer for, idet Kommissionen havde undladt at opfyldte sine forpligtelser, da den godtgjorde udgifterne til behandling uden at kontrollere, om diagnosen var velbegrundet og behandlingen berettiget ud fra et lægeligt synspunkt (præmis 28).

19 Ved skrivelse indgået til Rettens Justitskontor den 15. juni 1993 meddelte sagsøgerne Retten, at de hævede sag T-47/92. Herefter blev denne sag slettet af Rettens register ved kendelse afsagt den 5. juli 1993 af formanden for Femte Afdeling (præmis 29).

20 De tre sager anlagt ved Domstolen, der fik nummer C-436/92, C-6/93 og C-79/93, blev henvist til Retten i Første Instans ved Domstolens kendelse af 27. september 1993 i medfør af Rådets afgørelse 93/350/Euratom, EKSF, EØF af 8. juni 1993 om ændring af Rådets afgørelse 88/591/EKSF, EØF, Euratom om oprettelse af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (EFT L 144, s. 21) og registreret på

Rettens Justitskontor som sag T-462/93, T-464/93 og T-470/93 (præmis 30). Sagerne er blevet forenet ved den anfægtede kendelse (præmis 38) og henvist til Fjerde Afdeling.

21 Ved skrivelse af 2. februar 1995 indgav sagsøgerne i medfør af artikel 16 i EF-statutten for Domstolen begæring om, at formanden for Rettens Fjerde Afdeling, dommer Lenaerts, veg sædet (præmis 39).

Den anfægtede kendelse

22 I den anfægtede kendelse, som er afsagt i medfør af artikel 111 i Rettens procesreglement, besluttede Retten, at der ikke skulle træffes afgørelse vedrørende sagsøgernes begæring om, at dommer Lenaerts, der var formand for Rettens Fjerde Afdeling, veg sit sæde (præmis 45). Selv om Rettens præsident fandt, at der ikke i henhold til artikel 16, stk. 2, andet punktum, i EF-statutten for Domstolen var noget til hinder for, at dommer Lenaerts beklædte Retten ved behandlingen af sagerne for Retten (præmis 42), anmodede dommeren præsidenten om at fritage ham fra at medvirke ved behandlingen af disse sager (præmis 43). Ved skrivelse af 24. februar 1995 efterkom Rettens præsident denne anmodning og indsatte dommer Schintgen, der var den dommer i Fjerde Afdeling, der havde længst anciennitet i medfør af artikel 6 i Rettens procesreglement, som stedfortræder for formanden for Fjerde Afdeling (præmis 44).

23 Med hensyn til sagens formalitet henviste Retten for det første til Domstolens faste praksis, hvorefter en tvist mellem en tjenestemand og hans institution, der drejer sig om skadeserstatning og hidrører fra det ansættelsesforhold, som knytter den pågældende til institutionen, er omfattet af traktatens artikel 179 og vedtægtens artikel 90 og 91, hvorfor den ikke falder ind under traktatens artikel 178 og 215 (præmis 55). Ifølge Retten bestemmer dette ansættelsesforhold tillige retsstillingen

for de personer, som er omfattet af den fælles ordning i deres egenskab af familiemedlemmer til en tjenestemand, der er tilsluttet ordningen (præmis 56). Retten fastslog derfor, at sagsøgerne henhørte under det personelle anvendelsesområde for bestemmelserne i vedtægten, eftersom Erika Lenz og Volker Lenz var omfattet af den fælles ordning i kraft af Manfred Lenz' tilslutning til ordningen i dennes egenskab af tjenestemand ved Kommissionen, idet han var henholdsvis deres mand og fader (præmis 57).

24 For det andet konstaterede Retten, at Erika Lenz selv i sin stævning i sag T-462/93 havde anerkendt, at sagen vedrørte adfærd i forbindelse med bistandspligten i tjenestemandsvedtægten, og at hun havde gjort gældende, at Kommissionen havde tilsidesat vedtægtens artikel 14, 85 og 85a. I stævningen i sag T-464/93 henviste hun i øvrigt ligeledes til både traktatens artikel 215, stk. 1, og artikel 179 (præmis 58).

25 Retten fastslog herefter, at sagsøgernes erstatningspåstande kun kunne prøves på baggrund af vedtægtens bestemmelser, og at vedtægtens bestemmelser om tjenestemandssøgsmål fandt anvendelse på tvisterne, selv om traktatens artikel 178 og 215 var blevet påberåbt (præmis 59).

26 Da det således drejede sig om søgsmål i medfør af traktatens artikel 179, fastslog Retten, at vedtægtens artikel 90 og 91, hvorefter det kræves, at der følges en administrativ procedure forud for anlæggelse af tjenestemandssager, skulle have været fulgt i hvert enkelt tilfælde (præmis 60). Retten bemærkede endvidere, at da overholdelsen af søgsmålsfrister var en ufravigelig procesforudsætning, skulle Retten af egen drift efterprøve, om de var overholdt (præmis 61).

27 Retten konstaterede derefter først, at de af sagsøgerne fremsatte krav i de tre sager var omhandlet i deres skrivelse af 17. juni 1991 til Kommissionen, som indeholdt en anmodning om bistand i medfør af vedtægtens artikel 24, en anmodning om

refusion af visse udgifter og et krav om erstatning for tab, de gjorde gældende at have lidt, i en skrivelse fra Kommissionen af 30. juli 1991, hvori den nægtede at efterkomme dette krav, i en klage fra sagsøgerne af 7. oktober 1991 og i en afgørelse fra Kommissionen af 23. marts 1992 om afslag på klagen. Der var nedlagt påstand om opfyldelse af disse krav i sag T-47/92 (præmis 62).

28 Retten fastslog derefter, at nærværende sager vedrørte de samme faktiske forhold og påstande (præmis 63).

29 Endelig bemærkede Retten, at der i sagsøgernes indlæg konsekvent var henvist til den administrative procedure, der gik forud for anlæggelse af sag T-47/92 (præmis 64).

30 Retten fandt herefter, at søgsmålsfristen til at forelægge sagsøgernes krav til Rettens prøvelse var begyndt at løbe den 23. marts 1992, hvor Kommissionen afslog sagsøgernes klage (præmis 65), og at brevveksling efter den 23. marts 1992 mellem sagsøgerne og Kommissionens forskellige tjenestegrene (præmis 66) eller den omstændighed, at Kommissionen havde realitetsbehandlet en for sent indgivet anmodning (præmis 67), ikke kunne føre til et andet resultat. Kun væsentlige nye faktiske omstændigheder fandtes at kunne berettige, at der blev indgivet en anmodning om fornyet behandling af en afgørelse, der var blevet endelig, og sådanne fandtes ikke at foreligge i den foreliggende sag (præmis 68).

31 Retten fandt endvidere, at den omstændighed, at sagsøgerne havde hævet sag T-47/92, ikke fjernede virkningerne af den administrative procedure, der var gået forud for sagens anlæggelse. Selv om et andet søgsmål i princippet kunne antages til realitetsbehandling, efter at det første var hævet, skulle det ifølge Retten anlægges inden for den frist, der fulgte af den administrative procedure forud for anlæggelsen af den første. Retssikkerhedsprincippet er til hinder for, at en part kan hæve sagen for at indlede en ny administrativ procedure (præmis 69).

32 Da de tre sager var anlagt efter udløbet af fristen i vedtægtens artikel 90 og 91 (præmis 70), afviste Retten sagerne (præmis 71).

Parternes anbringender

33 Til støtte for påstanden om ophævelse af den anfægtede kendelse har appellanterne dels gjort gældende, at Retten har anlagt en forkert retlig vurdering ved ikke at efterkomme deres anmodning om, at det blev pålagt dommer Lenaerts at vige sit sæde, dels at påstandene vedrørende realiteten ikke skulle behandles i medfør af traktatens artikel 179, hvortil Retten har henvist, men i medfør af artikel 178 og artikel 215, stk. 2.

34 Med hensyn til det første anbringende har appellanterne gjort gældende, at dommer Lenaerts ved Retten i væsentligt omfang medvirkede i de sager, hvori den anfægtede kendelse blev afsagt. De er endvidere af den opfattelse, at da der i artikel 16 i EF-statutten for Domstolen er truffet bestemmelse om, hvornår en dommer skal vige sit sæde, burde Retten have taget stilling til deres påstand i kendelsen, og at det er i strid med de processuelle regler, at Retten ikke tog hensyn til, at dommer Lenaerts selv veg sit sæde. Subsidiært har de gjort gældende, at Retten, idet den kun tog hensyn til argumentet vedrørende dommer Lenaerts' nationalitet, har undladt at tage stilling til en af sagsøgerne påberåbt faktisk omstændighed.

35 Med hensyn til det andet anbringende har appellanterne gjort gældende, at de ikke kan sidestilles med tjenestemænd i Fællesskabet, og at de ikke var forpligtede til at følge den forudgående administrative procedure i overensstemmelse med vedtægtens artikel 90 og 91. De har hertil anført, at hvis man i denne sag skulle tillægge dem en retsstilling svarende til tjenestemænds, ville det forudsætte, at de generelt

havde en tilsvarende stilling som tjenestemænd i fuldt retligt omfang, hvilket på ingen måde har belæg i Domstolens praksis. Det kan endvidere ikke af denne praksis udledes, at det juridiske begreb »tredjemandsretshandel« indebærer, at appellanterne i fuldt omfang er undergivet traktatens artikel 179 og vedtægtens artikel 90 og 91.

36 Appellanterne har endvidere anført, at den forudgående administrative procedure for Kommissionen, som sag T-47/92 vedrørte, hverken angik de tjenstlige fejl eller undladelser hos Kommissionen selv, som var genstanden for sagen for Retten. Den forudgående administrative procedure omfattede således ikke hele genstanden for søgsmålet. Endvidere udgør det ikke et kriterium ved vurderingen af, hvilke forpligtelser der påhviler Kommissionen, at forpligtelserne til beskyttelse og omsorg bygger på elementer af de bestemmelser, der finder anvendelse på Fællesskabets tjenestemænd.

37 Kommissionen har i svarskriftet nedlagt påstand om, at appellen afvises eller forkastes.

38 Kommissionen har indledningsvis anført, at appellen udgør retsmisbrug. I forbindelse med deres begæring af 5. oktober 1992 indgivet i sag T-47/92 i medfør af artikel 114 i Rettens procesreglement anfægtede appellanterne og Manfred Lenz kun, at Femte Afdeling, der behandlede sagen, var kompetent, og begærede den henvist til Anden Afdeling. Retten afslog denne begæring med den begrundelse, at sagen vedrørte en tvist mellem Fællesskabet og en af dets ansatte samt medlemmer af dennes familie, over for hvem Kommissionen har visse forpligtelser i medfør af vedtægten. Hverken appellanterne eller Manfred Lenz appellerede denne kendelse.

Appellanterne anlagde derefter tre sager i medfør af bestemmelserne i traktatens artikel 178, sammenholdt med artikel 215, stk. 2, der alle vedrører det samme som sag T-47/92. Kommissionen anser dette for at være et forsøg fra appellanternes side på at omgå den retskraft af kendelsen af 14. december 1992, som følger af Rettens kompetence, og er af den opfattelse, at dette forsøges igen i den foreliggende appelsag.

39 Kommissionen har derefter gjort gældende, at det første anbringende skal afvises, idet der ikke foreligger en retlig interesse i søgsmålet. Påstanden om, at dommer Lenaerts havde deltaget ved afsigelsen af den anfægtede kendelse, er ganske grundløs, eftersom de dommere, der deltog, er dem, hvis navne er opført i indledningen til den anfægtede kendelse. Endvidere havde appellanterne allerede i forbindelse med formalitetsindsigelsen den 5. oktober 1992 i sag T-47/92 stillet krav om, at dommer Lenaerts veg sit sæde på grund af påstået partiskhed. Erika og Volker Lenz appellerede imidlertid ikke den kendelse.

40 Med hensyn til det andet anbringende har Kommissionen anført, at dette heller ikke kan antages til realitetsbehandling, idet det er selvmodsigende. Kommissionen påpeger, at når appellanterne rejser spørgsmålet om det påståede erstatningskrav, herunder om kravets omfang, påberåber de sig deres stilling som familiemedlemmer til en tjenestemand og medforsikrede i den fælles ordning, i medfør af hvilken de omfattes af Kommissionens særlige beskyttelse og bistand, hvorimod de, når de betragter spørgsmålet om retsmidlet, anser sig selv for at være tredjemænd i forhold til Kommissionen.

41 Kommissionen har endvidere gjort gældende, at det er åbenbart, at appellen skal forkastes.

42 Med hensyn til det første anbringende har Kommissionen anført, at begæringen om, at dommer Lenaerts viger sit sæde, har mistet sit formål ved den afgørelse, Rettens præsident har truffet om at indsætte dommer Schintgen som stedfortræder for dommer Lenaerts. Under alle omstændigheder er begæringen ganske grundløs, eftersom dommer Lenaerts ikke deltog ved afsigelsen af den anfægtede kendelse.

43 Med hensyn til det andet anbringende er dette ligeledes ganske grundløst. Kommissionen bemærker, at det fremgår af de enkelte stævninger, der er indgivet til Retten, at appellanten har anlagt sagerne i deres egenskab af medforsikrede i henhold til den fælles ordning i kraft af deres tilknytning til den tilsluttede, og at deres erstatningspåstande støttes på, at Kommissionen og dens tjenestegrene samt sygekassen har tilsidesat bestemmelser i vedtægten eller ordningens bestemmelser vedrørende sygesikring af familiemedlemmer til en tilsluttet tjenestemand. Det fremgår imidlertid af fast retspraksis, hvortil Retten har henvist, at traktatens artikel 179 finder anvendelse på erstatningssager, der anlægges mod ansættelsesmyndigheden af familiemedlemmer til en ansat, vedrørende bestemmelser i eller gennemførelsesbestemmelser til vedtægten, som tillægger sådanne familiemedlemmer visse rettigheder over for den pågældende myndighed. Som Retten fastslog, må sagerne derfor afvises, fordi der ikke er gennemført en forudgående administrativ procedure inden for den i artikel 90, stk. 2, fastsatte frist.

Domstolens bemærkninger

44 I henhold til artikel 119 i Domstolens procesreglement kan Domstolen, når det er åbenbart, at appellen skal afvises eller forkastes, når som helst ved begrundet kendelse beslutte at afvise eller forkaste appellen.

Første anbringende

45 Det fremgår af den anfægtede kendelse, at selv om Rettens præsident havde fundet, at der ikke var noget til hinder for, at dommer Lenaerts beklædte Retten ved behandlingen af sagerne, anmodede dommeren præsidenten om at fritage ham fra at medvirke ved behandlingen af disse sager, og Rettens præsident efterkom ved skrivelse af 24. februar 1995 denne anmodning og indsatte dommer Schintgen som stedfortræder for formanden for Fjerde Afdeling i den pågældende sag. Dommer Lenaerts' navn er således ikke opført i indledningen til den anfægtede kendelse.

46 Da dommer Lenaerts ikke deltog ved afsigelsen af den anfægtede kendelse, har appellanterne ingen retlig interesse i det første anbringende. Det er derfor åbenbart, at dette anbringende må afvises.

Det andet anbringende

47 Med det andet anbringende rejses i realiteten spørgsmålet om, i hvilken egenskab appellanterne har anlagt sagen ved Retten.

48 I ovennævnte kendelse af 14. december 1992 konstaterede Retten, at sag T-47/92 vedrørte en tvist mellem Fællesskabet og en af dets ansatte i henhold til artikel 12, stk. 1, i Rettens procesreglement, og at sagsøgerne var Manfred Lenz' familiemedlemmer, over for hvem Kommissionen kun var forpligtet i kraft af Manfred Lenz' stilling som tjenestemand.

49 Der opstår derfor det spørgsmål, om appellanterne med hensyn til de sager, der var anledningen til den anfægtede kendelse, var bundet af Rettens kendelse af 14. december 1992.

50 Det bemærkes, at retskraften kun vedrører de faktiske og retlige omstændigheder, som den pågældende retsafgørelse rent faktisk eller nødvendigvis har taget stilling til (dom af 19.2.1991, sag C-281/89, Italien mod Kommissionen, Sml. I, s. 347, præmis 14).

51 Det skal for det første fastslås, at når sagsøgerne anmodede Retten om at prøve sin egen kompetence i forbindelse med deres begæring af 5. oktober 1992 i medfør af artikel 114 i Rettens procesreglement i sag T-47/92, burde Retten i sin kendelse af 14. december 1992 have taget stilling til spørgsmålet om, i hvilken egenskab de anlagde sagen.

52 For det andet blev denne kendelse hverken appelleret af Manfred Lenz eller af appellanterne. De tre sager, som den anfægtede kendelse drejer sig om, blev anlagt, inden sag T-47/92 blev hævet.

53 For det tredje angår de pågældende tre sager påstande om, at Kommissionen tilpligtes at svare sagsøgerne erstatning. Selv om én af sagerne vedrører beløb, hvorom der ikke var nedlagt påstand i sag T-47/92, vedrører disse tre sager de samme parter, støttes på de samme faktiske omstændigheder og har samme formål som sag T-47/92.

54 Det følger heraf, at appellanterne i den foreliggende sag var bundet af Rettens afgørelse i kendelsen af 14. december 1992 vedrørende deres søgsmålskompetence ved Retten.

55 Det bemærkes endvidere, at Retten under alle omstændigheder med rette fastslog, at det ansættelsesforhold, der består mellem tjenestemanden og institutionen, tillige bestemmer retsstillingen for de personer, som er omfattet af den fælles ordning i deres egenskab af familiemedlemmer til en tjenestemand i Fællesskabet, der er tilsluttet ordningen, og at de af sagsøgerne anlagte sager ikke kan prøves uden for rammerne af vedtægtens bestemmelser, herunder bestemmelserne i vedtægtens artikel 90 og 91.

56 Det er derfor åbenbart, at også det andet anbringende skal afvises.

57 Det er herefter åbenbart, at appellen skal afvises i sin helhed i medfør af procesreglementets artikel 119.

Sagens omkostninger

58 I medfør af procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. I medfør af procesreglementets artikel 70 bærer institutionerne selv deres egne omkostninger i tvister mellem dem og deres ansatte. I henhold til procesreglementets artikel 122 finder artikel 70 imidlertid ikke anvendelse ved appel iværksat af tjenestemænd eller andre ansatte ved institutionerne. Da appellanterne har tabt sagen, bør de tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Af disse grunde

bestemmer

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

1) Appellen afvises.

2) Erika Lenz og Volker Lenz betaler sagens omkostninger.

Således bestemt i Luxembourg den 28. november 1996.

R. Grass
Justitssekretær

J. L. Murray
Formand for Fjerde Afdeling